

RJA 115 Úvod do studia jazykovědy (problémové okruhy k ústní zkoušce)

1. Jazykověda jako vědecká disciplína.

Předmět jazykovědy.

Členění jazykovědy.

Základní jazykovědné přístupy a metody.

Vztah jazykovědy k dalším vědním disciplínám.

2. Jazyk jako sociální jev.

Teorie o povaze a podstatě jazyka.

Teorie o původu jazyka.

Faktory jazykového vývoje.

Základní funkce jazyka.

3. Vztah jazyka a myšlení.

Biologické předpoklady vzniku řeči.

Typy myšlení. Jazyk a řeč.

4. Jazyk jako znakový systém.

Paralingvistické prostředky komunikace.

Vlastnosti jazykového znaku.

5. Systémový charakter jazyka.

Základní jazykové jednotky a jejich vztahy.

6. Fonetický systém jazyka.

Fonetika a fonologie.

Prozodický systém jazyka, akcentologie - typy přízvuku.

7. Morfologický podsystém jazyka.

Základní pojmy a kategorie.

Typy morfémů a jejich varianty.

Základní slootovorné způsoby.

8. Lexikální systém jazyka.

Lexikologie.

Slovo jako centrální jednotka jazyka.

Typy lexikálních vztahů (synonymie, polysémie...).

Lexikografie, typy slovníků.

9. Syntaktický systém jazyka.

Věta a slovní spojení.

Typy syntaktických vztahů.

Aktuální členění výpovědi.

10. Grafika.

Pravopisné principy.

Transkripce a transliterace.

11. Stylistika

12. Typologická klasifikace jazyků.

13. Genealogická klasifikace jazyků.

14. Historie jazykovědy, základní směry a přístupy.

Literatura:

Mironova, G., Gazda, J.: Úvod do jazykovědy v přehledech a cvičeních, Brno 1995.

Erhart, A.: Úvod do jazykovědy. Brno 2001

Klégr, Zíma a kol.: Světem jazyků. Praha 1989

Černý, J.: Dějiny lingvistiky, Praha 1997

Černý, J.: Úvod do studia jazyka, Olomouc 1998

Čermák, F.: Jazyk a jazykověda. Praha 1994

Salzmann, Z. Jazyk, kultura a společnost. Praha 1996

Кубик, М., Формановская, Н. И.: Основы языкознания для русистов. Прага 1985.